

Milí študenti,
postupne pracujte na daných zadaniach a do určeného termínu pošlite úlohy na adresu petrikova@sosmt.sk

Charakteristika

Poznámky vložiť do zošita.

CHARAKTERISTIKA

- je to druh opisu, ktorý na rozdiel od opisu vystihuje
- **základné, podstatné, charakteristické, typické znaky(črty) a vlastnosti**
- je to vyjadrenie podstatných a rozlišovacích znakov predmetu alebo javu, osoby

Charakter – súhrn znakov vytvárajúcich osobnosť, povahu.

V charakteristike osoby zachytávame vnútorné, psychické vlastnosti človeka, povahu, zmýšľanie, nadanie, kontakty, city, schopnosti, záujmy,..

Osobnosť – človek s vyhranenými duševnými vlastnosťami

Druhy charakteristík:

A) priama charakteristika:

- priamo vo vetách vymenujeme charakterové vlastnosti, na základe dlhodobého pozorovania, (napr. pracovitý, priateľský, ochotný,..)

B) nepriama charakteristika:

- povahu a charakter človeka spoznávame podľa toho, ako sa správa a ako koná, jeho charakter vyplnie z jeho činov

Priamou a nepriamou charakteristikou sledujeme:

- **temperament** – reakcie na podnety
- **vzťah k ľuďom**
- **záujmy a schopnosti** – nadanie, talent...
- **vzťah k práci a povinnostiam**
- **d'alšie vlastnosti** – striedanie nálad, prístup k životu, schopnosť vyrovnávať sa so záťažovými situáciami atď.

KOMPOZÍCIA:

ÚVOD – vychádzame z opisu osoby

JADRO- pozvoľne prechádzame do charakteristiky. Napríklad spájame povahu človeka s jeho záujmami, rodinným zázemím, všímame si prostredie v ktorom žije, jeho vzťahy k ľuďom a všetky poznatky postupne ukladáme do jednotiacieho celkového pohľadu.

ZÁVER- Charakteristika môže byť završená úvahou, zamyslením.

vzorová slohová práca

Moja sestra (Charakteristika)

Moja sestra Viktória má 25 rokov. Rástla som s ňou od detstva, preto ju dobre poznám. Rešpektujem jej názory, pretože je staršia a aj preto lebo v mnohých veciach s ňou súhlasím.

Viktória je rozvážna. Vždy najprv prehodnotí situáciu alebo problém, ktorý je potrebné vyriešiť. Svoje kroky vopred zvažuje, až potom koná. Rozmýšľa prakticky a vždy prehodnotí aj finančnú stránku. Snaží sa byť spravodlivá. Citovo pristupuje k svojmu okoliu. Miluje svoju rodinu a je ochotná sa pre ňu obetovať. Zaujíma ju história a tiež história vlastnej rodiny. Hľadá svojich predkov a píše rodokmeň. Je hlavný organizátor našich rodinných osláv a stretnutí. Dokáže v krátkom čase zhromaždiť rodinu, priateľov a pripraviť chutné občerstvenie. Je výborná kuchárka, starostlivá mamička.

Má estetické cítenie. Páčia sa jej prírodné materiály. Je zručná a sama si zhotovuje bytové doplnky. Pekne kreslí. Má dobrý vkus aj pri obliekaní. Páčia sa jej jednoduché odevy, strieborné a drevené doplnky. Sama si šije, najmä letné oblečenie. Moja sestra je môj strážny anjel. Môžem sa s ňou porozprávať na každú tému. Vie vždy dobre poradiť. Vystríha ma pred nebezpečenstvom. Usmerňuje ma v živote a snaží sa mi pomôcť stále, keď môže. Podelí sa so mnou nielen so starosťami a radosťami, ale aj so svojím šatníkom. Má rada prírodu a kvety, ktorým sa venuje vo voľnom čase. Medzi jej horšie povahové vlastnosti by som zaradila len jednu. A to tú, že všade mešká, lebo má „vždy čas“.

Viktória je to najlepšie, čo ma v živote postretlo a som rada, že ju mám.

!!! Úloha do 10. marca 2021

Podľa vzorovej slohovej práce napíšte slohovou prácu – charakteristiku osoby, ktorú dobre poznáte, napríklad mama, otec, sestra, brat, priateľ, stará mama.....

J. G. Tajovský: Maco Mlieč

Život:

- vlastným menom Jozef Gregor
- pseudonym Tajovský podľa dediny, kde sa narodil (Tajov)
- najstarší z desiatich súrodencov
- pôsobil ako bankový úradník a účtovník
- vychovával ho starý otec u ktorého žil, venoval mu aj niekoľko poviedok, napr. Do konca, Prvé hodinky, Žliebky
- patril do druhej vlny kritického realizmu
 - napísal poviedky **Apoliena**, **Mamka Pôstková**, **Horký chlieb**

Literárny druh: epika

Literárny útvar: kriticko-realistická poviedka

Druhovú formu: próza

Hlavné postavy: Maco Mlieč (Mliečnik), gazda

Téma: Táto poviedka zachytáva život a životné podmienky najbiednejšieho človeka, ktorý sa nedokáže sám brániť. Kritizuje zdieranie pracovitého človeka, ľahostajnosť voči slabším a postihnutým.

Idea: Nezáleží na tom, ako človek vyzerá, ale aký v skutočnosti je. Mliečove morálne vlastnosti, ľudskosť sú v kontraste s jeho odpudzujúcim zovňajškom.

Dej:

Autor v diele zachytáva život Maca Mlieča, ktorý dlhé roky pracoval na gazdovstve majetného sedliaka. Gazda mu nedával peniaze, pracoval len za jedlo, tabak, oblečenie. Maco nemal pocit že ho gazda využíva, pretože nepoznal svoje práva, nemal s čím porovnávať. Autor túto jeho pasivitu kritizuje, hoci s Macom sympatizuje. Maco bol veľmi tpezlivý, skromný (nepoznal cenu peňazí, lebo ich nepotreboval), obetavý, dobrosrdečný, dôverčivý. V tichosti znášal bolesť, ale nikomu sa nesťažoval, lebo nechcel obťažovať. Ako 18 ročný bol paholok pri koňoch. Keď mu rodičia zomreli, gazda mu poskytol všetko potrebné pre živobytie: stravu, nocľah. Stal sa panským kočišom. Raz si pri nešťastnom páde zlomil nohu. Napriek tomu, že ho gazda vzal do nemocnice, zaplatil doktorov, lebo nechcel prísť o dobrého paholka, noha zlomená v kolene sa aj tak nikdy nevyliečila. Preto ho gazda preložil k ľahšej robote, ku volom. Ale časom už na nich nestačil a tak ho dali pást kravy. Na Vianoce však ochorel. Išiel za gazdom, spýtať sa, čo je mu ešte dlžný, že robotu nezastane a gazda ho živí. Gazda mu povedal, že on sám mu ešte dlhuje 13 zlatých. Maco peniaze nechcel. Jediné na čom mu záležalo, bol pohreb. Nechcel byť pochovaný iba pod plotom, kde pochovávali len tulákov a samovrahov. Na druhý deň ho našli stuhnutého v telinci. Gazda mu vystrojil krásny pohreb. **Za čo ho celá dedina chválila, iba sluhovia si šepkali, že ho mal za čo pochovať (lebo ho vlastne celý život vykorisťoval).**

Poviedka je založená na metóde kontrastu, do ktorého autor stavia proti sebe život sluhov a život pánov. Ich vzájomné rozdiely zobrazuje pomocou charakteristiky Maca a gazdu.

Sú rovesníci, gazda je však mocný, zachovalý, dobre živený. Macovi keď minulo 30 rokov, prestal sa o seba starať, neumýval sa, nestrihal, ruky utieral do nohavíc. Ostatní sluhovia s ním nechceli ani jedávať, spával v maštali pri kravách.

Názov diela: Maco Mlieč (Maco- zavalitá postava, Mlieč- vyzeral ako hrniec na mlieko)

Úryvok:

„Mliečnik bol už starší muž zhrbenej postavy a bol spoly hluchý. Bol krátky, široký, hrdla nič – akoby ho z pňa odtiaľ. Čela skoro ani nemal, oči ako myš, nos ani gombička a celý preliaknutý; len líca, akoby ho ucápal, a vrchnú gambu na tri prsty a odutú, akoby ho všetky predné zuby boleli. Vlasy ako jež a hrdzavé akési a ušú skoro nič.“

Apoliena

Mamka Pôstková

Horký chlieb

!!! *Úloha* – do 17.marca 2021

test z poviedky Maco Mlieč

1. Meno a priezvisko autora:
2. Literárny druh, ku ktorému priradíme uvedené dielo:
3. Literárny žáner, ku ktorému priradíme uvedené dielo:
4. Literárne obdobie vzniku (názov literárneho smeru):
5. Napíšte, kto je rozprávačom uvedeného diela:
6. Stručný dej (priblížte formou osnovy, použite 5 hesiel - viet):
7. Podrobne charakterizuje hlavného hrdinu literárneho diela (použite priamu a nepriamu charakteristiku):
8. Sformulujte stručne hlavnú myšlienku (ideu) uvedeného diela a vysvetlite pointu diela:
9. Uveďte aspoň 2 fakty zo života autora uvedeného diela:
10. Vymenujte iné poviedky od J.G.Tajovského